

Sygn. akt IV Ca 701/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący - SSO Jarosław Pejta

Sędziowie SO Joanna Świerczakowska

SO Małgorzata Szeromska (spr.)

Protokolant: Katarzyna Lewandowska

po rozpoznaniu na rozprawie 17 stycznia 2019r. w P.

sprawy z powództwa B. O.

przeciwko K. O.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Płocku z 17 maja 2018 r.

sygn. akt I C 868/17

oddala apelację.

Sygn. akt IV Ca 701/18

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Płocku wyrokiem z dnia 17 maja 2018 r. oddalił powództwo B. O. skierowane przeciwko K. O. o zapłatę.

Istotne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy i stanowiące podstawę rozstrzygnięcia były następujące:

Strony zawarły w dniu 24 marca 2014 roku umowę majątkową małżeńską ustanawiającą między nimi ustrój rozdzielności majątkowej. W tym samym dniu strony zawarły również w formie aktu notarialnego umowę o podział majątku wspólnego oraz realizację obowiązku alimentacyjnego. W § 4 strony uzgodniły, że B. O. zobowiązuje się do zapłaty na rzecz K. O. kwoty 420 000,00 zł tytułem spłaty z majątku wspólnego, płatnej w 120 ratach miesięcznych w wysokości po 3 500,00 zł do końca każdego miesiąca, począwszy od 1 kwietnia 2014 roku. Jednocześnie B. O. poddała się egzekucji wprost z tego aktu na zasadzie art. 777 § 1 pkt. 5 k.p.c. do sumy najwyższej 450 000,00 zł, z zastrzeżeniem, iż pozwany jest uprawniony do wystąpienia o nadanie aktowi notarialnemu klauzuli wykonalności co do całej wymagalnej spłaty i poszczególnych wymagalnych rat w terminie 3 lat licząc od terminu płatności całej spłaty lub poszczególnych wymagalnych rat. B. O. przelała na konto K. O. następujące kwoty:

- 5 400,00 zł w dniu 13 maja 2014 roku tytułem zwrotu pensji pracowników etatowych i zobowiązań za kwiecień 2014 r.;
- 800,00 zł w dniu 19 maja 2014 roku tytułem zobowiązań za kwiecień 2014 r. ;
- 5 000,00 zł w dniu 16 czerwca 2014 roku tytułem przelewu między kontami.

Pozwany wystąpił z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności przedmiotowemu aktowi notarialnemu i postanowieniem Sądu Okręgowego w Płocku IV Wydział Cywilny Odwoławczy z dnia 28 maja 2015 roku nadano klauzulę wykonalności, co do rat w wysokości 2 700,00 zł płatnej do końca kwietnia 2014 r., 3 500,00 zł płatnej do końca maja 2014 r., 3 500,00 zł płatnej do końca października 2014 roku, oraz 3 500,00 zł płatnej do końca grudnia 2014 roku. W dniu 2 lutego 2017 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Płocku M. C. wszczął postępowanie egzekucyjne na podstawie aktu notarialnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 17 lipca 2015 roku. Postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte w celu zaspokojenia należności głównej w wysokości 6 200,00 zł, kosztów nadania klauzuli wykonalności w kwocie 127,00 zł, opłaty egzekucyjnej w kwocie 949,05 zł oraz należnego podatku VAT w wysokości 218,28 zł. W wyniku przeprowadzonej egzekucji dokonano zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego powódki. W dniu 24 lutego 2017 roku zakończono postępowanie egzekucyjne w sprawie wobec spłaty całości zadłużenia. W dniu 8 marca 2017 roku pełnomocnik B. O. wezwał K. O. do zapłaty łącznej kwoty 6 944,52 zł, objętej żądaniem pozwu z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia i kwoty 744,52 zł tytułem naprawienia wyrządzonej szkody wraz z dochodzonymi odsetkami w terminie do dnia 17 marca 2017 roku.

W ocenie Sądu Rejonowego powódka nie udowodniła, że spełniła świadczenie nienależne na rzecz pozwanego, bowiem oprócz przedłożenia trzech prywatnych dokumentów w postaci wydruków potwierdzenia dokonania przelewu nie zgłosiła innych dowodów i nie dostarczyła żadnych dodatkowych dokumentów, które dowodziłyby spłaty właśnie tych zobowiązań, które wynikają z aktu notarialnego. Nie ulega wątpliwości, że w miesiącach maj i czerwiec powódka przelała na rzecz pozwanego łącznie 11 200,00 zł nie wykazano jednak, że były to wpłaty wynikające z zobowiązań objętych przywoływanym aktem notarialnym.

Apelację od tego orzeczenia złożyła powódka, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie przez Sąd I instancji swobodnej oceny dowodów i błędne ustalenie, wbrew wynikom przeprowadzonego postępowania dowodowego, że dokonane przez powódkę wpłaty na rzecz pozwanego, tj. 5.400 zł w dniu 13 maja 2014 r., 800,00 zł w dniu 19 maja 2014 r. i 5.000,00 zł w dniu 16 czerwca 2014 r. nie dotyczą zobowiązań powódki wobec pozwanego odpowiednio za kwiecień i maj 2014 r. wynikających z § 4 umowy z dnia 24 marca 2014 r. o podział majątku wspólnego małżonków oraz realizację obowiązku alimentacyjnego - akt notarialny rep. A nr (...) (dalej (...)), podczas gdy tytuły płatności dwóch pierwszych wpłat (5.400,00 zł i 800,00 zł) zawierają jasne i precyzyjne wskazanie, jakiego długu dotyczą, a przy tym są tożsame, jak tytuły płatności rat za kolejne miesiące, których otrzymanie pozwany nigdy nie kwestionował (tj. „zobowiązania za ...”), trzecia wpłata (5.000,00 zł) nie zawiera w tytule płatności żadnego określenia, które mogłoby świadczyć o realizacji przez powódkę jakichkolwiek innych zobowiązań niż tych wynikających z § 4 Umowy, a pozwany w żaden sposób nie udowodnił, w szczególności nie przedstawił żadnych dokumentów, z których wynikałyby jakiegokolwiek inne zobowiązania powódki wobec niego niż te, o których mowa w § 4 Umowy, przez co Sąd I instancji, wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego, dokonał rażącego błędu w ustaleniach faktycznych,

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

• art. 6 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, prowadzące do uznania, że powódka nie udowodniła, że dokonane przez nią wpłaty na rzecz pozwanego w kwocie 5.400 zł w dniu 13 maja 2014 r., 800,00 zł w dniu 19 maja 2014 r. i 5.000,00 zł w dniu 16 czerwca 2014 r. dotyczą jej zobowiązań wobec pozwanego wynikających z § 4 Umowy, podczas gdy, o ile w ocenie pozwanego przedmiotowe wpłaty dotyczyły innych zobowiązań powódki wobec

pozwanego (pomimo jasnego i precyzyjnego wskazania przez powódkę w tytułach dwóch przelewów, jakiego długu dotyczą oraz braku zawarcia przez powódkę w trzecim przelewie jakiegokolwiek określenia, które mogłoby świadczyć o realizacji przez powódkę jakichkolwiek innych zobowiązań niż tych wynikających z § 4 Umowy), to pozwany, a nie powódka, zobowiązany był do udowodnienia istnienia innych zobowiązań powódki wobec pozwanego niż tych wynikających z § 4 Umowy, czego jednak nie uczynił, gdyż poza swoimi gołosłownymi twierdzeniami nie przedstawił na tę okoliczność żadnych dowodów, w szczególności dokumentów,

• art. 451 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, prowadzące do uznania, że dług powódki wobec pozwanego z tytułu raty za kwiecień 2014 r. wynikającej z § 4 Umowy nie został zaspokojony, podczas gdy powódka wyraźnie wskazała w przelewach na kwotę 5.400 zł z dnia 13 maja 2014 r. oraz na kwotę 800,00 zł z dnia 19 maja 2014 r., który dług wobec pozwanego zaspokaja, a w konsekwencji, o ile nawet pozwany wykazałby istnienie jakichkolwiek innych zobowiązań powódki wobec niego niż tych wynikających z § 4 umowy, czego jednak nie uczynił, to ani on ani Sąd nie był uprawniony do zaliczenia powyższych wpłat powódki na poczet innego długu niż ten, który wskazała powódka w tytule płatności.

Apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sadowi Rejonowemu w Płocku.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja jest niezasadna, a jej zarzuty chybione.

Ustalenia Sądu Rejonowego odpowiadają analizie zgromadzonych dowodów, tym samym należało uznać, że Sąd I instancji prawidłowo oraz dokładnie przeprowadził postępowanie dowodowe, dokonując trafnej ich oceny. Przeprowadzona przez Sąd I instancji ocena dowodów została dokonana w ramach wyznaczonych przez przepis art. 233 § 1 k.p.c. Sąd orzekający ma prawo do oceny przeprowadzonych dowodów według własnego uznania, co nie oznacza dowolności i arbitralności, natomiast wymaga bezstronności, konieczności przestrzegania zarówno zasad logicznego rozumowania, jak i doświadczenia życiowego. Sąd I instancji wymogom tym sprostał.

Sąd Okręgowy podziela ocenę Sądu I instancji, że powódka nie udowodniła, iż wyegzekwowane przez komornika świadczenie było świadczeniem nienależnym pozwanemu. Trafne jest także twierdzenie, że to powódkę obciążał dowód nienależności świadczenia.

Przepis art. 451 § 1 k.c. stanowi, że dłużnik mający względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić. Powódka jako dłużniczka z tytułu podziału majątku wspólnego, a także z innych tytułów powinna zatem na przelewach wskazać, który dług zaspokaja.

W tym miejscu odnieść się należy do zarzutu apelacji, że to na pozwanym spoczywał ciężar udowodnienia, że powódka miała wobec niego inne jeszcze zobowiązania. Co do zasady pogląd ten jest trafny, okoliczność pozytywną istnienia długów powinien wykazać pozwany, bowiem trudno jest udowodnić okoliczność negatywną, a mianowicie nieistnienie innych zobowiązań. Jednak w rozpoznawanej sprawie z dowodów z dokumentów niezbicie wynika, że między stronami były jeszcze inne rozliczenia, zaś zobowiązania z tego tytułu powódka spełniała: przede wszystkim jest to przelew, w którym wpisano: zwrot pensji pracowników etatowych (k-34). Nadto, w pozwie powódka wskazała, że spełniała na rzecz pozwanego określone kwoty pieniężne za wyrażenie zgody na dokonanie cesji umów z NFZ. Zatem niewątpliwie inne rozliczenia między stronami istniały w okresie, w którym powódka zobowiązana była uiszczać raty określone aktem notarialnym. Okoliczność ta wynika z dowodu z dokumentu oraz z treści pozwu, zatem nie było potrzeby dodatkowego jej udowodniania przez pozwanego.

Nie ulega wątpliwości, że powódka nie wskazywała w tytułach przelewów w sposób precyzyjny i nie budzący wątpliwości, jakie zobowiązanie zaspokaja. Na wcześniejszych przelewach, niespornych, jako tytuł widnieje wyraz: „zobowiązanie” oraz cyfry określające miesiąc i rok. Jedynie z wysokości wpłat: 3500 zł można domyślać się, że chodzić może o spłatę z tytułu majątku wspólnego. Natomiast trzy sporne przelewy ani nie opiewają na równą kwotę 3500

zł, ani nie zawierają określenia w jakiej wysokości spełniane są świadczenia przy podaniu dwóch tytułów. Przelew na kwotę 5400 zł zawiera nazwę: zwrot pensji pracowników etatowych, zobowiązania za kwiecień 2014. Nie wiadomo więc jaka była wysokość przelewów na każde z tych dwóch zobowiązań. Kolejny przelew na 800 zł także nie odpowiada wysokości raty z tytułu podziału majątku wspólnego, kolejny na 5000 zł zawiera nazwę: przelew między kontami, zatem w jakikolwiek sposób nie precyzuje świadczenia, jakie jest spełniane. Rację ma skarżący, że w sytuacji gdy dłużnik wskazuje jaki dług spełnia, to ani wierzyciel ani sąd nie mogą zaliczyć wpłaty na poczet innego długu. Jednak powódka nie wskazała jakie zobowiązania spełnia, a w każdym razie uczyniła to tak nieprecyzyjnie, że nie sposób zweryfikować, jaki dług miała na myśli. Zarzut apelacji naruszenia art. 451 k.c. jest zatem oczywiście nietrafny.

Z powyższych przyczyn Sąd Okręgowy oddalił apelację jako niezasadną na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach procesu za II instancję orzeczono stosownie do art. 98 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu.